



(ร่าง) หลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2565)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
จังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล
ภาษาอังกฤษ : Certificate Program For Nurse's Aides/Care givers

2. ชื่อประกาศนียบัตร

ภาษาไทย : ประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล
ภาษาอังกฤษ : Certificate Program For Nurse's Aides/Care givers

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

4. หลักการและเหตุผล

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโดยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2559 จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พบว่าจำนวนประชากรไทยทั้งหมด 65.9 ล้านคน มีผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปีขึ้นไปประมาณ 11 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.5 ในขณะที่ประชากรรวมของประเทศไทยกำลังเพิ่มด้วยอัตราที่ช้าลงอย่างมากเพียงร้อยละ 0.4 ต่อปี แต่ประชากรสูงอายุกลับเพิ่มขึ้นด้วยอัตราที่รวดเร็ว ประมาณร้อยละ 5 ต่อปี โดยในปี 2565 นี้คาดการณ์ว่าประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) กล่าวคือ สัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 20 ประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมรับมือกับสถานการณ์ประชากรสูงวัยอย่างรวดเร็วนี้ เนื่องจากประชากรที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุสูงขึ้นย่อมหมายถึงภาระของรัฐ ชุมชน และครอบครัว ในการดูแลสุขภาพ ค่าใช้จ่ายในการยังชีพ ที่จะต้องสูงขึ้นตามไปด้วย ผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีความเสื่อมของร่างกาย จากกระบวนการเปลี่ยนแปลงของร่างกายตามธรรมชาติ มีโรคเรื้อรังต่างๆตามมา (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2562) นอกจากนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ต่างๆ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในสายงานพยาบาลเป็นอย่างมากโดยเฉพาะพนักงานให้การดูแล สถานพยาบาลเล็งเห็นปัญหาดังกล่าวจึงได้เปิดรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแลขึ้น เพื่อให้เป็นผู้ช่วยในการดูแลบุคคลที่ช่วยเหลือตนเองได้บ้างบางส่วนในเรื่องเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ สุวิทยาส่วนบุคคล การให้อาหาร การเคลื่อนไหรร่างกาย การพักผ่อนนอนหลับ การดูแลความปลอดภัย และความสุขสบาย ฯลฯ รวมทั้งการดูแลความสะอาดและความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม โดยการดูแลนั้นเป็นการทำงานร่วมกับญาติ และเจ้าหน้าที่ทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติงานทั้งในโรงพยาบาล บ้าน ชุมชน สถานดูแลผู้สูงอายุ สถานบริการสุขภาพอื่น ๆ (ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล , 2563)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตทางพยาบาลเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสภาการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล (หลักสูตรใหม่) พ.ศ. 2565 ขึ้น เพื่อช่วยผลิตพนักงานให้การดูแลที่มีความรู้ ความสามารถในการดูแลบุคคลได้อย่างมี

คุณภาพและสามารถปฏิบัติงานร่วมกับทีมสุขภาพได้ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีในการให้บริการ โดยในเขตพื้นที่ภาคเหนือยังไม่มีสถาบันที่จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ขึ้น ดังนั้นคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้จึงเป็นสถาบันแห่งแรกในเขตพื้นที่ภาคเหนือที่จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้

5. ปรัชญาของหลักสูตร

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความเชื่อว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล จะสามารถเป็นผู้ช่วยในการดูแลบุคคลที่ช่วยเหลือตนเองได้บ้างบางส่วนในเรื่องเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ สุขวิทยาส่วนบุคคล การให้อาหาร การเคลื่อนไหวร่างกาย การพักผ่อนนอนหลับ การดูแลความปลอดภัย และความสุขสบาย รวมทั้งการดูแลความสะอาดและความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม สามารถปฏิบัติงานทั้งในโรงพยาบาล บ้าน ชุมชน สถานดูแล ผู้สูงอายุ สถานบริการสุขภาพอื่น ๆ ร่วมกับทีมสุขภาพได้ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีในการให้บริการ

6. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ภายหลังสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความสามารถและคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยเหลือดูแลบุคคลขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ดูแลด้านการจัดอาหาร สุขวิทยาส่วนบุคคล การเคลื่อนไหวร่างกาย การพักผ่อนนอนหลับ
- 2) บันทึกและรายงานความต้องการของผู้รับบริการ/ผู้สูงอายุ
- 3) บำรุงรักษาและทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์การรักษายาบาล
- 4) ควบคุมและป้องกันการติดเชื้อที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
- 5) มีคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติที่ดีต่อการช่วยเหลือผู้อื่น
- 6) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

7. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง
- 2) สุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เจ็บป่วยหรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือไม่มีความผิดปกติที่สำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาหรือการปฏิบัติงาน
- 3) อายุไม่ต่ำกว่า 16 ปีบริบูรณ์นับถึงวันเปิดการศึกษา

8. หลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล (หลักสูตรใหม่) พ.ศ.2565 มีรายละเอียดดังนี้

8.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล (หลักสูตรใหม่) พ.ศ.2565 มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 16 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชาดังนี้

8.2 โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	2	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	14	หน่วยกิต
2.1) รายวิชาภาคทฤษฎี	8	หน่วยกิต
2.2) รายวิชาภาคปฏิบัติ	6	หน่วยกิต

8.3 รายวิชาในหลักสูตร

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	2	หน่วยกิต
- ภาษาอังกฤษและศัพท์ทางการแพทย์		1(1-0-2)
- การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การบันทึกและรายงาน		1(1-0-2)
2) หมวดวิชาเฉพาะ	14	หน่วยกิต
2.1) รายวิชาภาคทฤษฎี	8	หน่วยกิต
- หลักกฎหมาย ขอบเขตและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน		1(1-0-2)
- กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาเบื้องต้น		1(1-0-2)
- การช่วยเหลือดูแลบุคคลขั้นพื้นฐาน		3(2-3-5)
- การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุและการดูแลด้านจิตสังคม		2(2-0-4)
- การควบคุม การป้องกันการติดเชื้อและการบำรุงรักษาทำความสะอาดเครื่องมือ		1(1-0-2)
2.2) รายวิชาภาคปฏิบัติ	6	หน่วยกิต
- ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลบุคคลขั้นพื้นฐาน		3(0-12-3)
- ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ		3(0-12-3)

8.4 ระยะเวลาการอบรม

หลักสูตรมีระยะเวลาการอบรมจำนวน 510 ชั่วโมง โดย ภาคทฤษฎีจำนวน 10 หน่วยกิต (150 ชั่วโมง) ภาคปฏิบัติ จำนวน 6 หน่วยกิต (360 ชั่วโมง)

การจัดการอบรม เป็นระบบทวิภาคหรือระบบอื่นที่เทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค ดังนี้

- 1) ภาคทฤษฎี มีการอบรมไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา เท่ากับ 1 หน่วยกิต
- 2) การฝึกปฏิบัติในห้องทดลอง มีการฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา เท่ากับ 1 หน่วยกิต
- 3) การฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยโดยตรง มีการฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา เท่ากับ 1 หน่วยกิต

* ภาคพิเศษ เรียนเฉพาะเสาร์-อาทิตย์

8.5 แผนการเรียนรู้

ภาคเรียนที่ 1 (15-18 สัปดาห์)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
41701 101	-ภาษาอังกฤษและศัพท์ทางการแพทย์	1(1-0-2)
41701 102	-การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การบันทึกและรายงาน	1(1-0-2)
41701 201	-หลักกฎหมาย ขอบเขต และจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	1(1-0-2)
41701 202	-กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาเบื้องต้น	1(1-0-2)
41701 203	-การช่วยเหลือดูแลบุคคลขั้นพื้นฐาน	3(2-3-5)
41701 204	-การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุและการดูแลด้านจิตสังคม	2(2-0-4)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
41701 205	-การควบคุม การป้องกันการติดเชื้อและการบำรุงรักษาทำความสะอาดเครื่องมือ	1(1-0-2)
	รวม	10(9-3-19)

ภาคเรียนที่ 2 (15-18 สัปดาห์)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
41701 206	- ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลบุคคลขั้นพื้นฐาน	3(0-12-3)
41701 207	- ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	3(0-12-3)
	รวม	6(0-24-6)

1.1. คำอธิบายระบบรหัสวิชา (ตามระบบของสถาบันการศึกษา)

กำหนดรหัสวิชา ตามประกาศมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสรายวิชาของหลักสูตร ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2564 การกำหนดรหัสรายวิชา ให้ประกอบไปด้วยตัวเลข 8 หลัก XXXXX XXX ดังนี้

41701 XXX หมายถึง รหัสของหลักสูตรประกาศนียบัตรพนักงานให้การดูแล
 หลักที่ 1 หมายถึง หลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตร ใช้เลข 4
 หลักที่ 2 และ 3 หมายถึง คณะ/วิทยาลัย คณะพยาบาลศาสตร์ ใช้เลข 17
 หลักที่ 4 และ 5 หมายถึง สาขาวิชา หลักสูตรพนักงานให้การดูแล ใช้เลข 01
 หลักที่ 6 7 และ 8 หมายถึง ลำดับรายวิชา

ความหมายของเลขลำดับรายวิชา

- 1) เลขหลักที่ 6 หมายถึงหมวดวิชา
 - 1 หมายถึงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
 - 2 หมายถึงหมวดวิชาเฉพาะ
- 2) เลขหลักที่ 7 และ 8 หมายถึงลำดับวิชาในแต่ละหมวดวิชา
 เรียงตามลำดับวิชาที่ต้องเรียนก่อนหลัง

1.2. คำอธิบายรายวิชา

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ภาษาอังกฤษและศัพท์ทางการแพทย์ 1 หน่วยกิต

คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ การใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้ศัพท์ทางการแพทย์ที่จำเป็น
 ีการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานในชีวิตประจำวันและในสถานประกอบการพยาบาล

การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การบันทึกและรายงาน 1 หน่วยกิต

หลักการติดต่อสื่อสาร การสื่อสารในองค์กร การทำงานเป็นทีม ปัจจัยที่มีผลการทำงานเป็น
 ทีม การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อส่งเสริมการทำงาน พฤติกรรมการบริการ การบันทึกและการรายงาน

ข. หมวดวิชาเฉพาะ

หลักกฎหมาย ขอบเขต และจริยธรรมในการปฏิบัติงาน 1 หน่วยกิต

หลักจริยธรรมในการช่วยเหลือดูแล จริยธรรมของผู้ช่วยเหลือดูแลและผู้ร่วมงาน เจตคติที่ดีในการช่วยเหลือดูแลผู้อื่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาเบื้องต้น 1 หน่วยกิต

โครงสร้าง หน้าที่ กลไกการทำงานของเซลล์ และเนื้อเยื่อต่างๆของระบบปฏิกิริยา ระบบกระดูก ระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ระบบเลือดและอวัยวะสร้างเลือด ระบบไหลเวียน ระบบหายใจ ระบบย่อยอาหาร ระบบต่อมไร้ท่อ ระบบขับถ่าย ระบบสืบพันธุ์ ระบบอวัยวะรับความรู้สึกพิเศษ

การช่วยเหลือดูแลบุคคลขั้นพื้นฐาน 3 หน่วยกิต

การช่วยเหลือดูแลบุคคลด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สุขวิทยาส่วนบุคคล การดูแลด้านการจัดอาหาร การเคลื่อนไหวร่างกาย การพักผ่อนนอนหลับ การดูแลความปลอดภัย และความสุขสบาย รวมทั้งการดูแลความสะอาดและความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม และฝึกปฏิบัติเทคนิคการช่วยเหลือดูแลบุคคลด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้ปลอดภัยและสุขสบาย

การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุและการดูแลด้านจิตสังคม 2 หน่วยกิต

การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสุขภาพปกติ และเจ็บป่วยที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนหรืออยู่ในภาวะพึ่งพิง ให้สามารถดำเนินชีวิตด้านกิจวัตรประจำวันได้ตามอัตภาพ และการดูแลด้านจิตสังคม

การควบคุม การป้องกันการติดเชื้อและการบำรุงรักษาทำความสะอาดเครื่องมือ 1 หน่วยกิต

การควบคุม การป้องกันการติดเชื้อ การเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการแพทย์และการพยาบาล

ตลอดจนการบำรุงรักษา ทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์

ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลบุคคลขั้นพื้นฐาน 3 หน่วยกิต

ฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลบุคคลและการช่วยผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลในการดูแลบุคคลด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยและสุขสบาย ปฏิบัติการการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ปฏิบัติการการบำรุงรักษาและทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์การรักษายาบาล และการบันทึกรายงาน

ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ 3 หน่วยกิต

ฝึกปฏิบัติการให้การช่วยเหลือดูแลกิจวัตรประจำวันผู้สูงอายุที่มีภาวะสุขภาพปกติ และเจ็บป่วยที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนหรืออยู่ในภาวะพึ่งพิง รวมทั้งปฏิบัติการการดูแลด้านจิตสังคมและมีเจตคติที่ดีในการดูแลผู้สูงอายุ

2. การวัดและการประเมินผล

ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาต้อง

9.1 มีเวลาการศึกษาในหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

9.2 การประเมินผลภาคทฤษฎีแต่ละรายวิชาต้องได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2 จากระบบ 4 แต่มีระดับคะแนน

9.3 การประเมินผลภาคปฏิบัติทุกรายวิชาต้องได้แต่มีระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 2 จากระบบ 4 แต่มีระดับคะแนน

3. การประกันคุณภาพหลักสูตร

มีระบบประกันคุณภาพของหลักสูตร ที่สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน โดยประกันคุณภาพในเรื่องดังต่อไปนี้

1 การบริหารหลักสูตร มีคณะกรรมการหลักสูตรพนักงานให้การดูแล ทำหน้าที่บริหารหลักสูตรให้มีการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ประกอบด้วยตำรา วารสาร Digital book ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีระบบสืบค้นที่ทันสมัย มีห้องปฏิบัติการพร้อมกับอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อฝึกหัดการช่วยเหลือดูแลบุคคลและมีห้องเรียนอย่างเพียงพอ

3 การสนับสนุนและการให้คำแนะนำผู้รับการศึกษา สถานศึกษาจัดให้มีอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ที่ปรึกษารายบุคคลให้กับผู้รับการศึกษา ทำหน้าที่สนับสนุนกิจกรรมของผู้รับการศึกษา และให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้รับการศึกษา

4 การดำเนินงาน และความพึงพอใจของผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษา มีการประเมินการดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษาหลังจากปฏิบัติงานแล้วอย่างน้อย 1 ปี

ภาคผนวก

1) รายชื่ออาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอน

2) รายชื่อแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ พร้อมรายละเอียดแหล่งฝึกภาคปฏิบัติที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอบรม บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างคณะพยาบาลศาสตร์ และ โรงพยาบาล.....

3) ประมวลรายวิชา (Course Syllabus) ทุกรายวิชาในหลักสูตร

.....